

Anarchokapitalismus

Díl čtyřadvacátý:

Duševní vlastnictví

Přednáší Urza
7. listopadu
v klubu (de)Centrála

www.urza.cz

O čem budeme mluvit?

- ❖ Anarchokapitalismus a duševní vlastnictví
 - » Postoje nejsou jednoznačné (byť se ustalují).

- ❖ Duševní „vlastnictví“ a vlastnická práva

- ❖ Svět bez duševního vlastnictví (a se smlouvami):
 - » Rozdíly v teorii? Zanedbatelné.
 - » Rozdíly v praxi? Menší, než byste čekali.

Murray Newton Rothbard

❖ „Otec anarchokapitalismu“

Murray Newton Rothbard

- ❖ „Otec anarchokapitalismu“
- ❖ Duševní vlastnictví uznával.
 - » Bral je jako součást vlastnických práv.

Murray Newton Rothbard

- ❖ „Otec anarchokapitalismu“
- ❖ Duševní vlastnictví uznával.
 - » Bral je jako součást vlastnických práv.
- ❖ Nebyl však žádným velkým obhájcem.
 - » Uznával duševní vlastnictví spíše „automaticky“.

Murray Newton Rothbard

- ❖ „Otec anarchokapitalismu“
- ❖ Duševní vlastnictví uznával.
 - » Bral je jako součást vlastnických práv.
- ❖ Nebyl však žádným velkým obhájcem.
 - » Uznával duševní vlastnictví spíše „automaticky“.
 - Přišel s mraky revolučních myšlenek; nemohl vymyslet vše.

Stephan Kinsella (a další)

- ❖ Rothbardovi následníci jeho teze „dotahují“.
 - » Dovídějí vlastnická práva do logických důsledků.

Stephan Kinsella (a další)

- ❖ Rothbardovi následníci jeho teze „dotahují“.
 - » Dovídějí vlastnická práva do logických důsledků.
- ❖ **Duševní „vlastnictví“ odporuje vlastnictví.**
 - » Vlastním s dílem i tužky, počítače, disky, tiskárny...?

Stephan Kinsella (a další)

- ❖ Rothbardovi následníci jeho teze „dotahují“.
 - » Dovádějí vlastnická práva do logických důsledků.
- ❖ **Duševní „vlastnictví“ odporuje vlastnictví.**
 - » Vlastním s dílem i tužky, počítače, disky, tiskárny...?
- ❖ Většina současných anarchokapitalistů je proti.
 - » Leč jedná se o jednu ze „sporných“ otázek.

Rozšíření definice?

❖ Co nevlastnit „fyzické objekty“, ale „objekty“?

Rozšíření definice?

- ❖ Co nevlastnit „fyzické objekty“, ale „objekty“?
 - » To s sebou nese celou řadu problémů.

Rozšíření definice?

- ❖ Co nevlastnit „fyzické objekty“, ale „objekty“?
 - » To s sebou nese celou řadu problémů:
 - Nikdy nevím, zda neporušuji něčí vlastnická práva.
 - I když něco vymyslím, nevím, jak moc jsem se inspiroval.

Rozšíření definice?

- ❖ Co nevlastnit „fyzické objekty“, ale „objekty“?
 - » To s sebou nese celou řadu problémů:
 - Nikdy nevím, zda neporušuji něčí vlastnická práva.
 - I když něco vymyslím, nevím, jak moc jsem se inspiroval.
 - Není jasné, jak malou „informaci“ má smysl vlastnit.

Rozšíření definice?

- ❖ Co nevlastnit „fyzické objekty“, ale „objekty“?
 - » To s sebou nese celou řadu problémů:
 - Nikdy nevím, zda neporušuji něčí vlastnická práva.
 - I když něco vymyslím, nevím, jak moc jsem se inspiroval.
 - Není jasné, jak malou „informaci“ má smysl vlastnit.
 - Vlastním datovou reprezentaci, nebo „smysl díla“?
 - podobné dílo jinak zapsané versus jiné dílo podobně zapsané

Rozšíření definice?

- ❖ Co nevlastnit „fyzické objekty“, ale „objekty“?
 - » To s sebou nese celou řadu problémů:
 - Nikdy nevím, zda neporušuji něčí vlastnická práva.
 - I když něco vymyslím, nevím, jak moc jsem se inspiroval.
 - Není jasné, jak malou „informaci“ má smysl vlastnit.
 - Vlastním datovou reprezentaci, nebo „smysl díla“?
 - podobné dílo jinak zapsané versus jiné dílo podobně zapsané
 - Duševní vlastnictví musí expirovat, jinak zpátky na stromy.
 - Po jak dlouhé době má expirovat? To musí být arbitrární.

Rozšíření definice?

- ❖ Co nevlastnit „fyzické objekty“, ale „objekty“?
 - » To s sebou nese celou řadu problémů:
 - Nikdy nevím, zda neporušuji něčí vlastnická práva.
 - I když něco vymyslím, nevím, jak moc jsem se inspiroval.
 - Není jasné, jak malou „informaci“ má smysl vlastnit.
 - Vlastním datovou reprezentaci, nebo „smysl díla“?
 - podobné dílo jinak zapsané versus jiné dílo podobně zapsané
 - Duševní vlastnictví musí expirovat, jinak zpátky na stromy.
 - Po jak dlouhé době má expirovat? To musí být arbitrární.
 - Co je vlastně narušení vlastnictví, když není vzácnost?

Vzácnost

- ❖ Vlastnictví nemá smysl tam, kde není vzácnost.
- ❖ Vlastnická práva předcházejí konfliktům.

Vzácnost

- ❖ Vlastnictví nemá smysl tam, kde není vzácnost.
- ❖ Vlastnická práva předcházejí konfliktům.
- ❖ Kdyby nebylo vzácnosti, můžeme mít vše.

Vzácnost

- ❖ Vlastnictví nemá smysl tam, kde není vzácnost.
- ❖ Vlastnická práva předcházejí konfliktům.
- ❖ Kdyby nebylo vzácnosti, můžeme mít vše.
- ❖ Nápady a myšlenky nejsou vzácné statky.
 - » Zkopírováním či využitím nezmizí.

Ale co motivace?

❖ Lze bez duševního vlastnictví chránit dílo?

Ale co motivace?

- ❖ Lze bez duševního vlastnictví chránit dílo?

- ❖ **Ano, lze to legitimně pomocí smluv.**
 - » Mohu prodávat se závazkem nešíření díla.
 - » Je to v souladu s vlastnickými právy (i s NÁPem).

Ale co motivace?

- ❖ Lze bez duševního vlastnictví chránit dílo?
- ❖ **Ano, lze to legitimně pomocí smluv.**
 - » Mohu prodávat se závazkem nešíření díla.
 - » Je to v souladu s vlastnickými právy (i s NÁPem).
- ❖ Autoři se ochrání i bez duševního vlastnictví.
 - » V čem je tedy rozdíl oproti státu?

Rozdíly v teorii

- ❖ Dle NÁPu mohu postihovat porušení smlouvy.
 - » Někdo zveřejní mé dílo, já mohu chtít odškodné.

Rozdíly v teorii

- ❖ Dle NÁPu mohu postihovat porušení smlouvy.
 - » Někdo zveřejní mé dílo, já mohu chtít odškodné.
- ❖ Dnes mohu postihovat i lidi, kteří se nezavázali.
 - » Někdo nakládá s mým dílem, které ani neměl mít.

Rozdíly v teorii

- ❖ Dle NÁPů mohu postihovat porušení smlouvy.
 - » Někdo zveřejní mé dílo, já mohu chtít odškodné.

- ❖ Dnes mohu postihovat i lidi, kteří se nezavázali.
 - » Někdo nakládá s mým dílem, které ani neměl mít.

- ❖ Bez duševního vlastnictví je ochrana díla slabší.
 - » **Ale zdaleka ne tak moc, jak by se mohlo zdát.**

Rozdíly v praxi

❖ Viník je někdy těžko zjistitelný.

Rozdíly v praxi

- ❖ Viník je někdy těžko zjistitelný.
- ❖ Někteří by museli změnit obchodní model.
 - » Jak konkrétně to udělat závisí na oboru.

Rozdíly v praxi

- ❖ Viník je někdy těžko zjistitelný.
- ❖ Někteří by museli změnit obchodní model.
 - » Jak konkrétně to udělat závisí na oboru:
 - Hudebníci pracují na své značce, reputaci a zpeněžují ji.

Rozdíly v praxi

- ❖ Viník je někdy těžko zjistitelný.
- ❖ Někteří by museli změnit obchodní model.
 - » Jak konkrétně to udělat závisí na oboru:
 - Hudebníci pracují na své značce, reputaci a zpeněžují ji.
 - Spousta lidí může vydělávat přes reklamu (YouTube).

Rozdíly v praxi

- ❖ Viník je někdy těžko zjistitelný.

- ❖ Někteří by museli změnit obchodní model.
 - » Jak konkrétně to udělat závisí na oboru:
 - Hudebníci pracují na své značce, reputaci a zpeněžují ji.
 - Spousta lidí může vydělávat přes reklamu (YouTube).
 - Místo patentů je třeba chytře předběhnout konkurenci.

Rozdíly v praxi

- ❖ Viník je někdy těžko zjistitelný.

- ❖ Někteří by museli změnit obchodní model.
 - » Jak konkrétně to udělat závisí na oboru:
 - Hudebníci pracují na své značce, reputaci a zpeněžují ji.
 - Spousta lidí může vydělávat přes reklamu (YouTube).
 - Místo patentů je třeba chytře předběhnout konkurenci.
 - Ve farmacii mohou vstupovat do hry pojišťovny.

Rozdíly v praxi

- ❖ Viník je někdy těžko zjistitelný.
- ❖ Někteří by museli změnit obchodní model.
 - » Jak konkrétně to udělat závisí na oboru:
 - Hudebníci pracují na své značce, reputaci a zpeněžují ji.
 - Spousta lidí může vydělávat přes reklamu (YouTube).
 - Místo patentů je třeba chytře předběhnout konkurenci.
 - Ve farmacii mohou vstupovat do hry pojišťovny.
 - Na svou knihu jsem vybral peníze crowdfundingem.

Není to prostě jen horší?

❖ Ne! Duševní vlastnictví také škodí.

Není to prostě jen horší?

- ❖ Ne! Duševní vlastnictví také škodí:
 - » patentoví trollové (kupříkladu bratři Wrightové)

Není to prostě jen horší?

- ❖ Ne! Duševní vlastnictví také škodí:
 - » patentoví trollové (kupříkladu bratři Wrightové)
 - » tupé soudní spory o copyright (Svěrák za všechny)

Není to prostě jen horší?

- ❖ Ne! Duševní vlastnictví také škodí:
 - » patentovní trollové (kupříkladu bratři Wrightové)
 - » tupé soudní spory o copyright (Svěrák za všechny)
 - » písničky „na pozadí“ (Happy Birthday byl gól)

Není to prostě jen horší?

- ❖ Ne! Duševní vlastnictví také škodí:
 - » patentoví trollové (kupříkladu bratři Wrightové)
 - » tupé soudní spory o copyright (Svěrák za všechny)
 - » písničky „na pozadí“ (Happy Birthday byl gól)
 - » nevyužívání patentovaných technologií

Není to prostě jen horší?

- ❖ Ne! Duševní vlastnictví také škodí:
 - » patentoví trollové (kupříkladu bratři Wrightové)
 - » tupé soudní spory o copyright (Svěrák za všechny)
 - » písničky „na pozadí“ (Happy Birthday byl gól)
 - » nevyužívání patentovaných technologií
 - » patentování existujících technologií

Není to prostě jen horší?

- ❖ Ne! Duševní vlastnictví také škodí:
 - » patentoví trollové (kupříkladu bratři Wrightové)
 - » tupé soudní spory o copyright (Svěrák za všechny)
 - » písničky „na pozadí“ (Happy Birthday byl gól)
 - » nevyužívání patentovaných technologií
 - » patentování existujících technologií
 - » patentování standardů (vznik nekompatibilit)

Není to prostě jen horší?

- ❖ Ne! Duševní vlastnictví také škodí:
 - » patentoví trollové (kupříkladu bratři Wrightové)
 - » tupé soudní spory o copyright (Svěrák za všechny)
 - » písničky „na pozadí“ (Happy Birthday byl gól)
 - » nevyužívání patentovaných technologií
 - » patentování existujících technologií
 - » patentování standardů (vznik nekompatibilit)
 - » držení zbytečně vysokých cen léků

Argumenty

- ❖ Lidé hájí duševní vlastnictví zcela automaticky.
 - » Jsou na to prostě zvyklí a příliš nad tím nepřemýšlí.
 - Podobně je to s celou spoustou dalších věcí.

Argumenty

- ❖ Lidé hájí duševní vlastnictví zcela automaticky.
 - » Jsou na to prostě zvyklí a příliš nad tím nepřemýšlí.
 - Podobně je to s celou spoustou dalších věcí.

- ❖ Argumenty „pro“ zná každý a slyšíme je pořád.
 - » Argumenty proti prakticky nikde nezaznívají.

Argumenty

- ❖ Lidé hájí duševní vlastnictví zcela automaticky.
 - » Jsou na to prostě zvyklí a příliš nad tím nepřemýšlí.
 - Podobně je to s celou spoustou dalších věcí.

- ❖ Argumenty „pro“ zná každý a slyšíme je pořád.
 - » Argumenty proti prakticky nikde nezaznívají.

- ❖ Praktické dopady nikdo nedokáže predikovat.

Bilance

❖ Duševní vlastnictví pomáhá i škodí.

- ❖ Duševní vlastnictví pomáhá i škodí.
 - » Pohání vývoj, protože často více motivuje tvořit.

- ❖ Duševní vlastnictví pomáhá i škodí.
 - » Pohání vývoj, protože často více motivuje tvořit.
 - » Brzdí vývoj, protože často znemožňuje tvořit.

- ❖ Duševní vlastnictví pomáhá i škodí.
 - » Pohání vývoj, protože často více motivuje tvořit.
 - » Brzdí vývoj, protože často znemožňuje tvořit.

- ❖ Ani zastánci nemají dobrou funkční teorii.
 - » Musí se opírat o arbitrární konstanty a názory.

- ❖ Duševní vlastnictví pomáhá i škodí.
 - » Pohání vývoj, protože často více motivuje tvořit.
 - » Brzdí vývoj, protože často znemožňuje tvořit.

- ❖ Ani zastánci nemají dobrou funkční teorii.
 - » Musí se opírat o arbitrární konstanty a názory.

- ❖ **Není rozumně kompatibilní s vlastnictvím.**

- ❖ N. M. Rothbard duševní vlastnictví uznával.
- ❖ Dnes od toho anarchokapitalisté upouštějí.
- ❖ Duševní „vlastnictví“ koliduje s vlastnictvím.
- ❖ V praxi si lze poradit skrze smlouvy.
 - » Navíc duševní vlastnictví i prakticky škodí.

Přijďte příště

- ❖ První prosincovou středu se hodlám popasovat s tématem nerovnosti; rozebereme si její příčiny i důsledky a jak její „řešení“ dopadá na chudé.

Středa 5. prosince
v 19 hodin v (de)Centrále